Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	10C/26/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6112206676
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Pavel Rohárik
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2017:6112206676.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, rozhodujúc sudcom JUDr. Pavlom Rohárikom, vo veci Ž. Y. Š., G.. XX. B. XXXX, K. XXX XX I., A. XXX/X, zastúpeného JUDr. Jurajom Kusom, advokátom, 071 01 Michalovce, Nám.Osloboditeľov 10, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, 812 85 Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody (nemajetkovej ujmy), takto

r o z h o d o l :

Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 21 750 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á p r á v o na náhradu 1 trov konania od žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 15Co/488/2015 - 414 zo dňa 22. februára 2017 potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 10C/26/2012 - 380 zo dňa 17. marca 2015 (v spojení s opravným uznesením) v časti, v ktorej uložil žalovanému nahradiť žalobcovi skutočnú škodu v sume 1 015,345 Eur s príslušenstvom a v časti, v ktorej uložil žalovanému nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 17 600 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol, rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia súd druhej inštancie konštatoval, že súd prvej inštancie pri určení náhrady nemajetkovej ujmy nesprávne aplikoval § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý v čase vzniku škody zákon neobsahoval. Preto treba aplikovať § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom a účinnom dňa 20.decembra 2004, kedy vznikla začatím trestného stíhania žalobcovi škoda. Odvolací súd tiež uviedol, že závery doteraz vykonaného dokazovania nesvedčia o takom dopade na žalobcu, ktorému by zodpovedala uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy v sume 100 000 Eur. Uviedol, že žalobca musí preukázať rozsah medializácie a súd túto vyhodnotiť z hľadiska rozsahu a potenciálu obmedziť život žalobcu. Odvolací súd potvrdil závery súdu prvej inštancie ohľadne úroku z omeškania a pasívnej vecnej legitimácii žalovanej.

2. Strany v ďalšom konaní zotrvali na svojich stanoviskách a argumentácii, ďalšie dokazovanie nenavrhli. Právny zástupca žalobcu zdôraznil, že žalobca bol verejným činiteľom, jeho trestné stíhanie bolo značne medializované, a svedkovia zhodne vypovedali, že uverili, že žalobca ako člen organizovanej skupiny páchal trestnú činnosť. Argumentoval, že 7 - ročné trestné stíhanie vážne zasiahlo do osobného, rodinného i pracovného života žalobcu. Zástupca žalovaného odmietol závery odvolacieho súdu a tvrdil, že žalobcovi žiadny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nevznikol.

3. Súd doplnil už vykonané dokazovanie (výsluchom žalobcu a svedkov Š. A., M.. Ľ. A., Š. Š., M.. M. J., N. Š., M. M., vypočutím zástupcov strán a oboznámením sa s ich písomnými vyjadreniami,

uznesením Úradu boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru ČVS: SJP-46/OVOZTČ-BB-2003 zo dňa 20. decembra 2004, sťažnosťou žalobcu proti uzneseniu zo dňa 8. februára 2005, uznesením Úradu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky VII Gv 150/04-558 zo dňa 23. februára 2005, obžalobou Vojenskej obvodnej prokuratúry Prešov OPv 151/08 zo dňa 2. februára 2009, rozsudkom Okresného súdu Michalovce v konaní sp.zn. 8T 16/2009 zo dňa 22. júla 2010, odvolaním Vojenskej obvodovej prokuratúry Prešov OPv 151/08-255 zo dňa 26. augusta 2010, vyjadrením právneho zástupcu žalobcu k odvolaniu prokurátora zo dňa 12. apríla 2011, uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6To 87/2010-4255 zo dňa 25. mája 2011, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody adresovanou právnym zástupcom žalobcu ministerstvu vnútra dňa 12. júla 2011 a odpoveďou ministerstva zo dňa 8. decembra 2011, vyúčtovaním tarifnej odmeny za poskytovanie obhajoby v trestnom konaní a faktúrou č.: 20110026 zo dňa 1. júla 2011, príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 4. júla 2011, kópiami článkov v denníkoch SME, Korzár, Pravda, rozhodnutím riaditeľa colného úradu o prepustení zo služobného pomeru značka: R-6902/2003-530140 zo dňa 30. septembra 2003, rozhodnutím o služobnom plate, uzneseniami Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Košiciach ČVSP: KUJP-112/OVEG-2003 zo dňa 10. septembra 2003 a ČVS: KUJP-112/OVEG-2003 zo dňa 30. októbra 2003) vypočutím právneho zástupcu žalobcu a zástupcu žalovaného, oboznámením sa s ich písomnými podaniami, a konštatuje pre rozhodnutie významné nasledovné:

4. Po rozhodnutí súdu druhej inštancie zostala predmetom konania len výška náhrady nemajetkovej ujmy. Skutkové okolnosti veci v zásade sporné nie sú, súd prvej inštancie je v zmysle § 391 ods. 2 CSP viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý nespochybnil základ žalobcom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, no vyslovil, že pri jeho posudzovaní treba aplikovať § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom a účinnom v čase vzniku škody, dňa 20.decembra 2004, kedy uznesením začalo trestné stíhanie žalobcu. Vyslovením tohto právneho názoru odvolací súd potvrdil (napriek opačnému stanovisku žalovaného) nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, hoci nie (na základe dovtedy vykonaného dokazovania) v požadovanej sume 100 000 Eur. Za tohto stavu zostáva súdu prvej inštancie len znovu rozhodnúť o výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi aplikujúc § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom a účinnom v čase vzniku škody. Pretože ani jedna strana po vrátení veci odvolacím súdom v ďalšom konaní nenavrhla vykonať ďalšie dokazovanie, vychádzal súd v tomto sporovom konaní v zmysle Čl. 8 i § 185 a nasl. CSP z už vykonaného dokazovania.

5. Podľa § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom a účinnom v čase vzniku škody, sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

6. Základ nároku žalobcu na finančnú náhradu nemajetkovej ujmy je vyslovením právneho názoru odvolacieho súdu daný. Pri rozhodovaní o výške náhrady vychádzal súd prvej inštancie z presvedčenia (podloženého logikou veci i dokazovaním vykonaným najmä výsluchom žalobcu a svedkov, o pravdivosti výpovedí ktorých nemá dôvod pochybovať), že trestné stíhanie žalobcu trvajúce takmer 6,5 roka negatívne zasiahlo do jeho života a osobnostných práv. Možno uveriť, že žalobca bol pod hrozbou vysokého trestu v permanentnom strese a neistote. Už v predchádzajúcom konaní žalobca predložil články uverejnené v celoštátnych i regionálnych novinách (dva vydané TASR), v ktorých bola kauza jeho trestného stíhania medializovaná. V článku „Súd vzal do väzby B. I.. v kauze 635-miliónového podvodu“ sa uvádza meno žalobcu (i keď v skrátenej forme „Y. A..“.) s tým, že ide o bývalého 37-ročného colníka. V inom článku sa píše o obvinení štyroch colníkov z colnej pobočky Vyšné Nemecké, kde žalobca pracoval, a v článku „Obvinili ďalších podozrivých v prípade trištvrtemiliardového podvodu“ je žalobca znovu označený ako „. A..“.. Z článkov jednoznačne vyplýva, že stíhané osoby boli členmi zločineckej skupiny, ktorá spôsobila štátu škodu za najmenej 635 miliónov korún. Podľa názoru súdu táto medializácia (i prostredníctvom internetu všeobecne dostupná) dostatočne identifikovala v prípade colníkov v malom mestečku dotknuté osoby, a tak mala potenciál vážne narušiť povesť a dobré meno žalobcu, čo sa negatívne premietlo do jeho osobného, rodinného, spoločenského i profesionálneho života. Vypočutí svedkovia potvrdili, že uverili, že sa žalobca stal členom zločineckej organizovanej skupiny a páchal trestnú činnosť. Začali sa ho strániť, čo nepochybne negatívne zasiahlo jeho život vo všetkých oblastiach. Žalobca sa ocitol v spoločenskej izolácii. V konaní nebolo spochybnené, že zo zamestnania, v ktorom mal perspektívu profesionálneho i kariérneho rastu, bol prepustený a ťažko nachádzal ďalšie pracovné uplatnenie. Uvedené potvrdzuje nárok žalobcu na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, lebo iné

satisfakčné prostriedky (oslobodenie spod obžaloby a jeho prípadná medializácia, menej účinná ako medializácia trestného stíhania) nie sú postačujúcim zadosťučinením vzhľadom za spôsobenú ujmu.

7. Pri rozhodovaní o výške peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy aplikoval súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom a účinnom v čase vzniku škody. Toto znenie však ohľadne nemajetkovej ujmy len všeobecne uvádza, že sa uhrádza vtedy, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Je nesporné, že v období nasledujúcom po prijatí zákona č. 514/2003 Z.z. zákonodarca (i na základe súdnej praxe) dospel k záveru, že je vhodné bližšie určiť kritériá a limity peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Preto § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. doplnil o ods. 3 a ods. 4, ktoré síce súd pri rozhodovaní tejto veci priamo aplikovať nemôže, ale bolo by nelogické, ak by si nimi nepomohol. Nemožno ignorovať kritériá uvedené v ods. 3, ktoré súdy zohľadňovali i pred ich kodifikáciou. Úplné ignorovanie limitu uvedeného v ods. 4 platného takmer 5 rokov by založilo nežiaduci nerovnovážny stav vzhľadom k iným obdobným v súčasnosti rozhodovaným kauzám. Preto súd (hoci ods. 3 neaplikuje) konštatuje, že nebolo v konaní spochybnené, že žalobca žil do vznesenia obvinenia a začatia trestného stíhania (ku ktorému vôbec nemalo dôjsť) riadnym životom, bol pozitívne hodnotený v osobnom i profesionálnom živote, a dlhotrvajúce trestné stíhanie zle zasiahlo do jeho osobnostných práv a vážne poškodilo jeho osobný, rodinný, spoločenský i profesionálny život. Určiť výšku finančnej náhrady nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu. Súd prvej inštancie má za to, že je správne, aby súdy v rovnakom časovom období rozhodovali v podobných veciach podobne, a preto (hoci ods. 4 neaplikuje) priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 21 750 Eur zodpovedajúcej hornému limitu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú zákon dovoľuje už takmer 5 rokov v prípadoch škody, ktorá vznikla za platnosti a účinnosti § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., a vo zvyšku žalobu zamietol.

8. Žalobca v konaní uspel čo do základu (žalovaný odmietal i základ nároku na skutočnú škodu a náhradu nemajetkovej ujmy) a v plnom rozsahu čo do náhrady skutočnej škody. Čiastočne neuspel čo do výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá závisela od úvahy súdu. Preto súd priznal žalobcovi v zmysle § 255 ods. 2 CSP polovicu náhrady trov konania.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, písomne dvojmo prostredníctvom podpísaného súdu. V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozsudku smeruje, v akom rozsahu ho napáda, z akých dôvodov ho považuje za nesprávny (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v takom počte rovnopisov s prílohami, aby sa jeden mohol založiť do súdneho spisu a ďalší subjekt dostal jeden. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby realizovala jej procesné práva tak, že bolo porušené právo na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla zaviniť nesprávne rozhodnutie,
e) súd nevykonal dôkazy navrhnuté na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd dospel na základe dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, lebo sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.